

Finans Halvor Hoddevik og Richard Priestley

Akos USA-rapporter er tilgjengelig for alle – også for Tangen

Det er to, og kun to, tiltak som kan gjøres mellom Nicolai Tangen og Nbim som tilfredsstillende det som bør være det norske folks krav om åpenhet, etterprøvbarehet og etisk forsvarlighet.

↑ Enten må Nicolai Tangen selge sitt innehav i Ako, eller så må Nbim stenge ned den spekulative aksjeplukkingen, skriver Halvor Hoddevik og Richard Priestley. Foto: Gorm K. Gaare

Halvor Hoddevik

Richard Priestley

Halvor Hoddevik, arbeidende styreformann i Rann Rådgivning as, og Richard Priestley, professor ved Handelshøyskolen BI

● **Øystein Olsen** uttalte dette i NRK Dagsrevyen 28. mai:

«Det er etablert systemer som gjør at det demmer opp for mulige interessekonflikter og mulige habilitetsproblemer. Spesielt om vi ser litt frem, vil han ikke vite hvor han er investert. (...) Når og hvis det dukker opp konkrete eksempler, spørsmål knyttet til habilitet, knyttet til relasjoner mellom et selskap eller to, så vil de spørsmålene bli håndtert, men når dette er gjennomført så vil han ikke vite hvor han er investert. Og da er problemet borte.»

Har ikke sentralbanksjefen hørt om 13-F-rapporten som Ako må levere til det amerikanske Finanstilsynet hvert kvartal?

Den gir en oppdatert og detaljert beskrivelse av de deler av Akos portefølje som er underlagt amerikansk regulering, og den er fritt tilgjengelig på internett.

Rapporten kreves fra institusjonelle investorer med mer enn 100 millioner dollar under forvaltning. Den brukes aktivt av investorer som et verktøy for å følge profene. For Ako dekker oversikten nesten 30 prosent av totale aktiva.

Ako har gitt uttrykk for at de er langsiktige investorer. Det er derfor ikke en urimeleg antagelse at selv om rapporten kommer med ett kvartals forsinkelse og ikke reflekterer shortposisjoner, gir den betydelig innsikt i den del av aktivaporteføljen Ako rapporterer for.

Hvis Nbims investeringer sammenfaller med Akos posisjon i disse aksjene, vil det

gagne Ako og dermed Tangen – uavhengig av Olsens «systemer».

De ti største posisjonene til Ako slik de er gjengitt i 13-F er vist i figuren her på siden. Den klart største posisjonen er det tyske industriselskapet Linde. Nest største posisjon, Ferrari, vil sannsynligvis glede de bilinteresserte i Nbim, som i 2013 ivret for den «fleksibelt» håndterte Formel 1-investeringen.

Hva er Oljefondets aktive posisjoner i disse aksjene?

Det er dessverre ikke offentlig kjent og

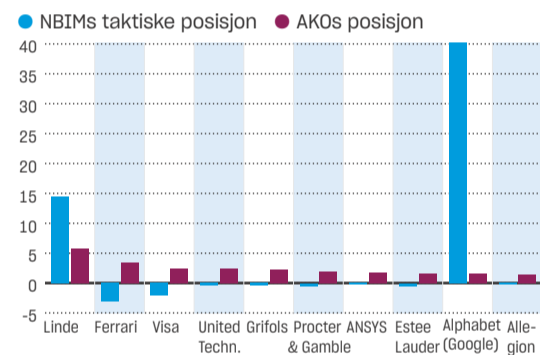
Enten må Tangen selge sitt innehav i Ako, eller så må Nbim stenge ned den spekulative aksjeplukkingen

krever et betydelig finansielt detektivarbeid å finne ut av. Som den ene av artikkelforfatterne gjorde i 2015, gjengir vi her avviket mellom den faktiske posisjon Nbim rapporterte per 31. desember 2019 og de andeler Oljefondet i henhold til referanseindeksen skulle hatt i disse aksjene. Avviket er resultatet av Nbims aktive forvaltningsvalg – den del av forvaltningen som skaper interessekonflikt i forhold til Tangens private disposisjoner.

Mye interessant avtegner seg. For det første synes Nbim og Ako å være enige om at Linde er en god investering. Når investe-

Akos favorittaksjer og Oljefondets «veddemål» i de samme aksjene

↓ De ti største posisjonene til Ako slik de er gjengitt i 13-F-rapporten hos USAs finanstilsyn, samt Oljefondets «veddemål» i de samme ti aksjene. (Milliarder kroner.)

2020/Kilde: Akos 13-F-rapport, Nbims årsrapport, Hoddevik/Priestley

ringskomiteen med Tangen som leder møtes for å drøfte Nbims posisjoner i Akos nest største posisjon, Ferrari, vil nok fluene på veggen spise ørene. Her er nemlig Nbim «short», mens Tangens Ako er massivt «long». Vil Nbims bilglade sjeler få en ny vår?

Hvordan gir det mening at Tangens firma, bygget på hans prinsipper og strategier, skal ha en «long»-posisjon mens Nbim skal ha en «short»-posisjon?

Kritikere av indeksbasert forvaltning hevder aktive forvaltere vet å unngå bobleaksjene, i det seneste visstnok representert ved de såkalte Faang-aksjene – Facebook, Apple, Amazon, Netflix og Google. Vi noterer imidlertid at Nbim har veddet 40 milliarder av våre felles kroner på Google – mot en nøytralposisjon på knappe 40 milliarder har Nbim satset 80 milliarder på Google.

Enten må Tangen selge sitt innehav i Ako, eller så må Nbim stenge ned den spekulative aksjeplukkingen. Hvis ingen av disse tiltakene gjennomføres, vil det være en vedvarende interessekonflikt mellom Tangens private aktivaforvaltning og hans rolle som offentlig tjenestemann og leder av Nbim.

Olsen har ledet en prosess hvor loven er brutt, han har vært uklar, hatt dårlig prosesshåndtering og har vært illojal overfor interne kandidater ved å ikke intervju dem.

Olsens opptreden svekker tilliten til offentlige institusjoner. Tangens ansettelseskontrakt bidrar ikke positivt.

Folk med suksess i privat næringsliv må selvsagt ikke diskvalifiseres fra offentlige verv. Tvert imot, dyktige entreprenører bør få anledning til å skjerpe offentlig sektor, men vedvarende interessekonflikter under embetsutøvelse kan ikke aksepteres.